

ODLUKA O SPROVOĐENJU PREPORUKA

Datum usvajanja: 26. avgust 2014. god.

Slučaj br. 2011-07

W

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava, zasedajući 26. avgusta 2014. godine, sa sledećim prisutnim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
Gđin Guénaël METTRAUX, član
Gđa Katja DOMINIK, član

Uz asistenciju
Gđin John J. RYAN, viši pravni službenik
Gđa Joanna MARSZALIK, pravni službenik
Gđin Florian RAZESBERGER, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, odlučuje kao što sledi:

I. ODLUKA KOMISIJE OD 10. aprila 2013. god.

1. Dana 10. aprila 2013. godine, Komisija je usvojila sledeću odluku i dala nekoliko preporuka u vezi žalbe W:

“Komisija, jednoglasno:

1. *Smatra* da je bilo povrede člana 3. Konvencije [Konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda];
2. *Smatra* da je bilo povrede člana 8. Spomenute Konvencije;
3. *Nalazi* za shodno, u pogledu na svoja gore spomenuta zapažanja vezano za činjenice i zakon, da pruži preporuke ŠM-u shodno pravilu 34. iz svog Pravilnika o radu; i
4. *Preporučuje* da ŠM preduzme sledeće postupke:
 - Treba da se podnese izjava kojom EULEX priznaje da su okolnosti koje su nastale u ovom slučaju i koje su dovele do kršenja prava podnosioca žalbe nastale tokom sprovođenja njihovog izvršnog mandata;
 - ŠM treba da naredi da se sledeće mere usvoje bez ikakvog odlaganja, npr.:
 1. Tužioci iz EULEX-a koji su zaduženi za ovaj slučaj trebaju biti pozvani da od svojih kolega u Srbiji zatraže da vrate kopije bilo kojih dokumenata koji su im poslani a koji sadrže ime ili ukazuju ikako na podnosioca žalbe. Ovo bi uključilo dve izjave date od strane podnosioca žalbe EULEX-u.
 2. Tužioci iz EULEX-a koji su zaduženi za ovaj slučaj treba da zatraže od svojih kolega u Srbiji da–
 - i. Da unište bilo koju kopiju napravljenu od gore pomenutih dokumenata i da izmene ime i sve informacije u drugim dokumentima koji bi mogli identifikovati podnosioca žalbe;
 - ii. Da obaveste tužioce iz EULEX-a da je ovo učinjeno, i
 - iii. Da ne otkriju nijednom od osumnjičenih ili optuženih nikakvu informaciju koju je podnosilac žalbe dao EULEX-u.
 - ŠM treba da naredi da se uradi jedna procena o tome koji su pravni instrumenti dostupni tužiocima EULEX-a da sarađuju povodom pitanja pravosudne i krivične saradnje i, da li će dostupna pravna osnova biti utvrđena kao neadekvatna ili nedovoljna, kako bi preduzeli neophodne korake da se pokuša da se dovedu svi neophodni pravni instrumenti na snagu;
 - Dok se čeka da ova procena počne, ŠM treba da obavesti tužioce EULEX-a da ne prosleđuju bilo kojim vlastima nikakve informacije dostavljene od strane svedoka – srpskim ili drugim – bez uverenja od strane nadležnih istražnih i tužilačkih organa EULEX-a da neophodna pravna osnova postoji za tu svrhu i da će se tužioci EULEX-a pridržavati tih pravnih obaveza u svim okolnostima;
 - ŠM treba da naredi nadležnim organima EULEX-a da sprovedu jednu detaljnu procenu rizika koji je nastao nad podnosiocem žalbe i/ili kod njegove porodice zato što je njegova izjava bila prosleđena srpskim vlastima. Kada se to bude učinilo i ukoliko se rizik utvrdi, Komisija preporučuje da EULEX porazgovara sa podnosiocem žalbe o bilo kojim koracima ili merama koje bi mogle da se preduzmu kako bi se ograničio i sprečio rizik od povreda.

- ŠM je pozvan da prosledi ovu odluku relevantnim zvaničnicima EULEX-a koji su uključeni u istrage i sudska gonjenja krivičnih dela na Kosovu a sve u svrhu blagovremenog obaveštavanja istih o njihovim obavezama i odgovornostima u pogledu svedoka od kojih oni dobijaju informacije. “

II. INFORMACIJE OD ŠEFA MISIJE EULEX-a I ŽALIOCA

2. Dana 30. maja 2013. godine, šef misije (ŠM) je obavestio Komisiju o broju mera koje on namerava da preduzme povodom preporuka koje je Komisija dala. Naročito je naglasio da je uputio dopise šefu izvršnog odeljenja EULEX-a i šefu tužilaca EULEX-a (ŠTE), obaveštavajući ih o odluci komisije i zatraživši tom prilikom od njih, u meri do koje je to moguće, da preduzmu prikladne postupke kako bi se preporučene mere sprovele.
3. Što se tiče preporuke da tužioci EULEX-a koji su zaduženi za ovaj slučaj treba da zatraže od svojih kolega iz Srbije da vrate, unište ili da izmene imena u primerima bilo kojih dokumenata koji sadrže informacije koje bi mogle da identifikuju podnosioca žalbe, ŠM je predložio da bi jedan takav postupak mogao da bude štetan po saradnju u krivičnim istragama između EULEX-a i Srbije. Pored toga, ŠM dalje tvrdi da zahtev da se primene gore pomenute mere može da iskompromituje “samostalnu poziciju” tužilaca EULEX-a.
4. Što se tiče preporuke Komisije da se sprovede procena pravnih instrumenata o saradnji povodom pitanja sudske i krivične saradnje ŠM je mišljenja da prikladni pravni instrumenti već postoje (tačnije član 88. Zakona br. 04/L-031 o Međunarodnoj saradnji povodom krivičnih pitanja) i adekvatno se sprovode.
5. Što se tiče preporuke o proceni rizika koji je nastao kod podnosioca žalbe i/ili njegove porodice što je usledilo zbog njegove izjave koja je prosleđena srpskim vlastima, ŠM je izjavio da je prema ŠTE-u pre davanja izjave podnosioca žalbe u svojstvu svedoka srpskim vlastima, tužilac EULEX-a uzeo u obzir lokaciju boravka osumnjičenih (oni su se tada nalazili u Srbiji), odsustvo bilo koje mogućnosti da se isti uhapse i krivično gone na Kosovu i spremnost srpskih vlasti da preuzmu istragu. Šta više, nije bilo informacija ili tajnih obaveštenja koja bi ukazivala na bilo koji rizik po podnosioca žalbe. Sve ovo je dovelo do odluke da se prosledi srpskim vlastima izjava svedoka podnosioca žalbe. ŠTE je takođe uverio ŠM-a da nije bilo potrebno uraditi dalje procene rizika..
6. ŠM u svom odgovoru na preporuke koje je Komisija dala nije ni spomenuo da priznaje kršenje prava podnosioca žalbe i da će da prosledi odluku Komisije nadležnom kadru. Dana 03. septembra 2013. godine u svom odgovoru, na naknadno pismo Komisije koje se odnosilo na važnost da se odluka prosledi, ŠM je obavestio Komisiju

da je usvojio neophodne mere kako bi osigurao raspodelu odluke svim zvaničnicima EULEX-a i jedinicama koje su uključene u istragu i krivično gonjenje krivičnih dela.

7. Žalilac je dao usmenu izjavu, komentarišući postupke ŠM-a. On se nije složio sa predlogom ŠM-a da procena rizika nad žaliocem i/ili njegovom porodicom nije bila neophodna. On je takođe izjavio da je nekoliko puta zatražio od EULEX-a zaštitu svedoka pošto se bojao osvete osoba za koje je on dao informacije. On je takođe izrazio svoje razočarenje zato što mu iz EULEX-a nisu uputili izvinjenje.

III. ODLUKA OD 26. novembra 2013. god. (ODLUKA O SPROVOĐENJU PREPORUKA)

8. U svojoj odluci o sprovođenju preporuka od 26. novembra 2013. godine, Komisija je pohvalila korake koje je ŠM preduzeo kako bi sproveo značajan broj njihovih preporuka. Međutim Komisija je navela da određen broj njihovih preporuka nije sproveden.
9. Naročito, Komisija je primetila da ŠM nije izjavio da priznaje da su prekršili prava žalioca i stoga je ista još jednom pozvala ŠM-a da uzme u obzir davanje jedne takve izjave.
10. Dalje, Komisija je navela da preporuka da tužioci EULEX-a treba da traže od svojih kolega u Srbiji da vrate ili unište kopije dokumenata koje sadrže ime žalioca i da izbrišu bilo koju informaciju u drugim dokumentima koji bi ga mogli identifikovati nije sprovedena. Komisija je odbacila tvrdnju ŠM-a da bi njihova preporuka mogla štetno da utiče na saradnju između EULEX-a i srpskih organa. Niti je utvrđeno tako da Komisija bude zadovoljna da je uspostavljena pravična ravnoteža između interesa tužilaca i interesa podnosioca žalbe. Komisija je takođe odbacila nagoveštaj ŠET-a da pridržavanje jednom takvom zahtevu može da ima uticaja nad „autonomnom pozicijom“ tužilaca EULEX-a. Komisija je navela da su tužioci EULEX-a deo misije, i kao takvi podležu relevantnim standardima za ljudska prava i zaštitu istih, a stavljeni su na snagu da bi garantovali efektivnu zaštitu tih prava. U tom smislu, nikakvo pozivanje na „autonomiju“ ne bi moglo da opravda preduzete postupke tužilaštva kojima se krše spomenuti standardi.
11. Komisija je konstatovala da je novi zakon o međunarodnoj saradnji povodom pitanja krivičnih dela stupio na snagu kada se dogodila sporna situacija. Stoga je Komisija zatražila od EULEX-a da osigura da tokom svog rada spomenuti zakon bude protumačen i primenjen od strane agenata na način dosledan osnovnim pravima onih na koje se odnosi.

12. Komisija je konstatovala sa zabrinutošću da procena rizika koju su preporučili nije sprovedena. Komisija je istakla pre svega da im nisu dostavljeni dokazi da je efikasna procena rizika sprovedena i našla neopravdanim zaključak da nije postojao nikakav rizik i da nije bilo potrebe za „daljim“ procenama rizika. Komisija je još jednom pozvala ŠM-a da uzme u obzir slanje instrukcija nadležnim organima da sprovedu detaljnu procenu ovog pitanja.
13. Na kraju, što se tiče preporuke Komisije da se njihova odluka raspodeli relevantnim zvaničnicima iz EULEX-a koji su uključeni u istragu i procesuiranje zločina na Kosovu, Komisija konstatuje svoje zadovoljstvo sa uverenjem ŠM-a da je ova preporuka propisno sprovedena.
14. U zaključku Komisija, jednoglasno
 - *Izjavljuje* da je ŠM u ovom slučaju samo delimično sproveo preporuke,
 - *Odlučuje* da pozove ŠM-a da još jednom razmotri sprovođenje preostalih preporuka.
 - *Preporučuje* da bi ŠM trebao da osigura potpunu raspodelu ove odluke relevantnim zvaničnicima EULEX-a koji su uključeni u istragu i procesuiranje zločina na Kosovu.
15. Ova odluka predstavlja uvid u praćenje sprovođenja odluke Komisije koja je doneta 26. novembra 2013. godine. Mogućnost i ovlašćenje Komisije da prati svoje odluke i preporuke je omogućena pravilom 45. *bis* u pravilniku rada Komisije (vidi npr. odluke o sprovođenju preporuka 2010-01, *Đeljalj Kazagić protiv EULEX-a*, od 23. novembra 2011. godine i 2010-07, *Bljerim Rudi protiv EULEX-a*, od 23. novembra 2011. godine).

IV. PODNESCI ŠEFA MISIJE POVODOM ODLUKE OD 26. novembra 2013. god.

16. U svom pismu od 21. februara 2014. godine, ŠM je obavestio Komisiju da je preporučena procena rizika sprovedena i nikakve uverujuće ili aktivne pretnje prema žaliocu i njegovoj porodici nisu nađene. Odluka Misije da ne traži od srpskih vlasti da vrate i/ili unište informacije koje su im dostavljene došla je kao zaključak procene rizika kao preduslova. Pored toga, ŠM je objasnio da kako bi održali dobre institucionalne odnose sa srpskim pravosuđem i organima za sprovođenje zakona, a uzevši u obzir političku realnost u kojoj EULEX funkcioniše kao i njihove obaveze i posvećenost da se utre put ka budućnosti za lokalne kosovske institucije u njihovom kontaktu i razmeni sa srpskim organima vlasti, očekivani štetan efekat samog sprovođenja preporuka je važniji od potrebe da se sprovedu preporuke.

V. PROCENA OD STRANE KOMISIJE

17. U svojoj proceni usklađenosti ŠM-a sa preporukama Komisije, zadatak Komisije je ograničen na procenu podudarnosti odluke ŠM-a sa relevantnim standardima za ljudska prava. Komisija nema prava niti je u njenoj nadležnosti da proceni ili razmatra političke i/ili diplomatske osnove odluke ŠM-a.
18. Što se tiče konkretnog slučaja, Komisija konstatuje da je ŠM sproveo većinu preporuka koje je ista dala. Naročito, to što je zatražio da se sprovede procena rizika i što je preduzeo korake kako bi osigurao da se raspodele prethodne odluke Komisije povodom ovog pitanja. ŠM je takođe pažljivo razmotrio osnovu i razloge za te odluke i sproveo je dalje relevantne konsultacije. Nakon toga je izneo mišljenje da, sve u svemu, potreba za saradnjom sa srpskim organima vlasti prevagnjava nad sprovođenjem mera koje je Komisija preporučila. Na osnovu toga, ŠM je mišljenja da neće pratiti preporuku Komisije da traži povratak i uništavanje materijala koji su dostavili srpskim vlastima.
19. Komisija je ozbiljno razmotrila poteškoće koje prate ispunjavanje dužnosti i obaveza ŠM-a i izazov da ovo može da ima uticaja nad Misijom prilikom ispunjavanja svojih odgovornosti prema ljudskim pravima. Uzevši u obzir prethodno spomenuto i ograničenja koja stoje nad pravnom nadležnošću Komisije, Komisija zaključuje da Misija u ovom slučaju prekršena prava žalioca nije u potpunosti ispravila.

KOMISIJA, JEDNOGLASNO

Izjavljuje da je ŠM sproveo većinu preporuka koje je Komisija dala, ali je odlučio da ne sprovede jednu,

Odlučuje da zaključi ispitivanje ovog slučaja.

U ime Komisije,

John J. RYAN
Viši pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član